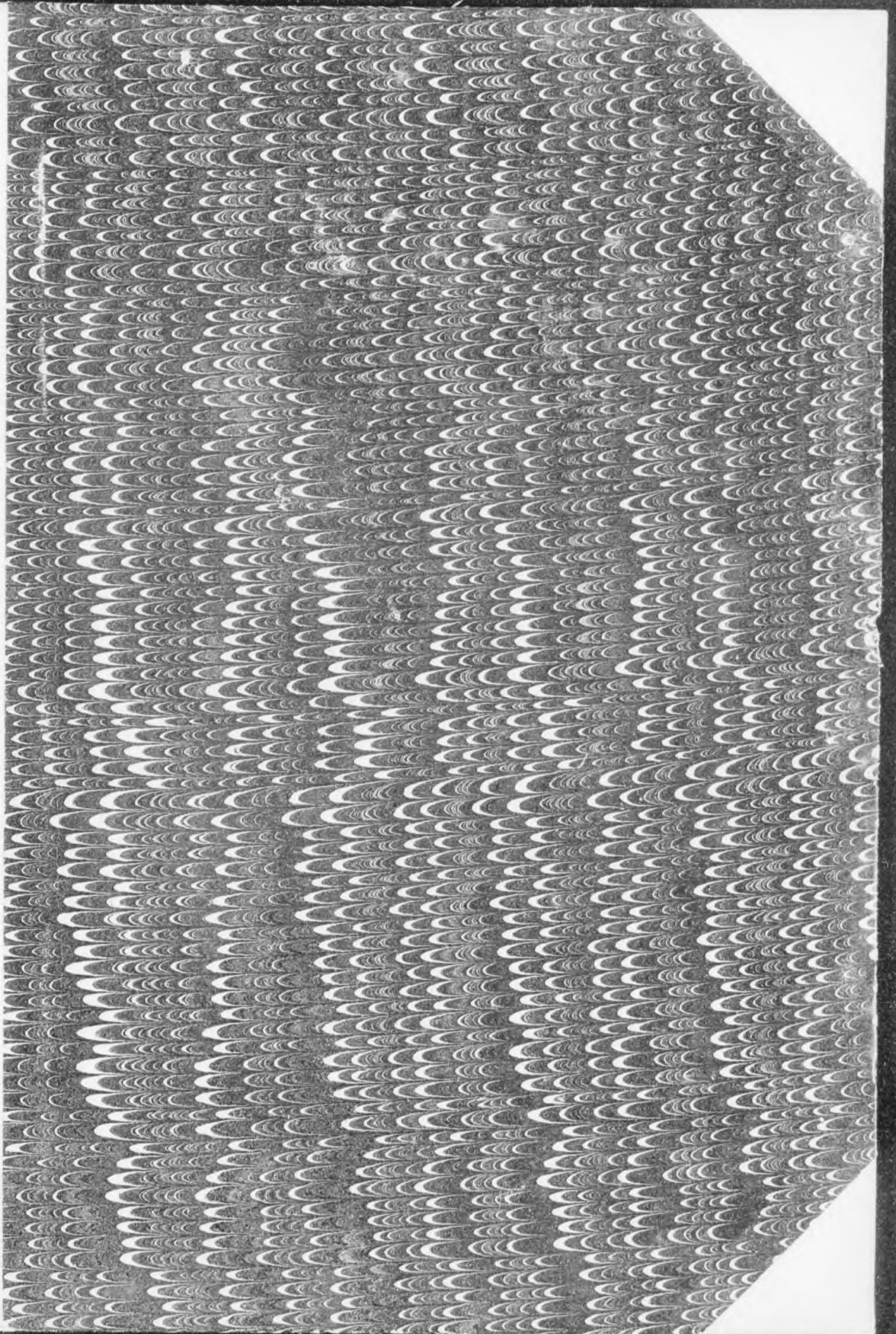

UBL: BKN00G 177

177

Boekenroogen
177.

18177

D E

HISTORIE,

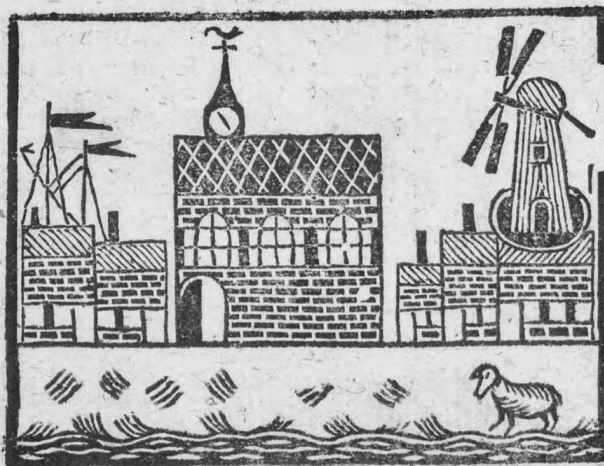
van de Deerlyke Distructie en Ondergang

der S T A D

J E R U S A L E M.

Door den Keyser Vespasiaan, met veele en
verscheidene Geschiedenissen der Joden.

Van nieuws overzien, gecorrigeert en verbeterd.

TE AMSTERDAM,
By S. EN W. KOENE, Boekdruckers, Papier en Boekverkopers, op
de Lindegragt.

De deerlyke Destructie ende Ondergang der Stad Jerusaleem.

Omtrent veertig jaaren na dat onze lieve Heere Jesus gekruist was van den jellen Jooden / zoo regeerde Vespasiaen de Mogende Keyzer van Romen / van Aemangien en van Lombardgen / ende was een geweldig Heere van Jerusaleem / ende van alle de Joodsche en Heydenische Landen.

Dese Vespasiaen was zeer geerne / ende was zyn afgoden groote eere en reberentie / hy was in zynen tyd de aldergrootste Heere van de Werelt / want hem alle de Heeren meestendeel ten dienste moeste komen als hy 't gebod. Ende hy hadde eenen vroomen edelen en wysen Soue geheeten Titus / die zeer magtig was van goede: Dese Titus / dwaalde ook van den rechten weg des Christen geloofs / en aendacht de Afgoderge gelijck Vespasiaen zyn Dader / want dooz subtylheid des Dugvels van der heilen / was meestendeel den geheelen Weerelt de Afgoden onderdanig. Daer onze Lieve Heere / die den onnatuurlycke dood gestorven is / om 't Menschelycke geslachte van der eeuwiggen dood te verlossen en heeft aan Vespasiaen en zyne onderzaten zyn dierbaren bloede niet willen verloren laten / en heeft hem een vreeslycke ziekte toegezonden / om hem van de Afgoderge te trekken. Van welker ziekten alle zyn aenzichte en zynen baert doozgecreten en gebult wert / waerom hy en zyn Onderzaten zeer droevig waren. Ende sy deden de beste medicynen tot hem komen / die sy vinden konden / maer het hielp al niet / ende de Meesters zeyden hem dattet niemant helpen en mocht / dan alleen de gracie der Goden.

Hoe den Keyser Vespasiaen al heel Lazarus werd van de siekten, die hem onzen Lieven Heere toegezonden hadde.

De ziekte was zoo zeer in Vespasianus lichaam dat hy geheel Lazarus wiert / ende en konde op zyn voeten gaen nog staen / ende moeste van grooter pynen te bedde liggen. Binnen desen tyd dat Vespasiaen de Keyzer aldus siek te bedde gelegen was / zoo quam binnen Romen een van ons Heeren Discipelen geheeten Clement / dewelcke dooz de vryze des Keyzers / ende den Romeynen niet en hadde derben prediken 't heylig Euangelium / nog het Christen gelove: Maar hy verstroutte hem op dien tyd / ende predikte den Romeynen het Woort Gods / ende het heilig Christen gelove / waer mede hy veel lieden bekeerde. Des Keyzers Seneschael was ook met de andere lieden gekomen ter Sermoene des heyligen Mans Clement ende aenhoorde het Sermoen seer oerlyck ende hy bekeerde hem tot het heylige Christen gelove / aenroepende Christum met ootmoediger herten. En het Sermoen gedaen zynde / ging hy tot zynen Heere den Keyser Vespasiaen / die hy te bedden vond leggende zeer mismaekt van lichaam. De Seneschael ziende zynen Heere zoo deertlyck mismaekt / wert hy weenende mit compassien en suchtende. De Keyser dat siede / seyde tot hem aldus: vrient en weent niet meer / want onse Goden my de siekte verleen hebben / ende als 't sien lieden betieker sullen sy my weder gezond maken. Toen zeyde de Seneschael / Heere ik gelove u

MIL. DER NED.
LETTERKUNDE
TE LEIDEN

niet dat u Goden eenige magt hebben /
 maer ik hebbe in u Daders Tempel
 hooren seggen dat te Jerusalem een
 heilig Propheet te regereen placht /
 die men noemde Jezus van Nazarenen /
 ende hy dede binnen zyn leven menig
 schoone mirakel: want hy genas die be-
 smet waren / gelijc gō zyt Die blind
 waren maekte hy ziende / de dobe de-
 de hy hooren / de ziele menschen maek-
 te hy gezond / de stomme maekte hy
 spreekende / de dobe deed hy berispen:
 Ende hy genas aldie geene / die hem
 met goeder herten aentriepen.

Maer de Joden vengden hem zo seer /
 om de groote mirakelen die hy dede
 dat zy hem kruisten en ter dood bzag-
 ten onverbiedt ende zonder schult / ende
 Pilatus uw' Proboost verwees hem ter
 doodt. Ende ik heb hooren seggen / dat
 hy ten derde dage verrees van der dood /
 ende stam daer na ten Hemel / ende zit
 ter rechterhand zyns Daders: Ende ik
 hebbe hooren zeggen / die ter gheggen
 konde / dat hem zynen Lichaame genaekt
 hadde / die zoude genezen van zoner qua-
 len / hoedanig datze waren / indien hy
 goet betrouwen in den Heiligen Pro-
 pheet hadde: Daerom dunckt my liebe
 genadige Heere / moogte wat hz-
 gen / dat zynen Heiligen Lichaame ge-
 naekt heeft / gy zoudt genezen van uwe
 groote ziekten. Doen vzagde hem de
 Keizer: Wenbad en geloofoe de Pro-
 pheet ook aen onse Goden? Ende de
 Seneschael antwoorde: Heere / hoe
 moogdy dat vzaggen of peynzen / dat
 de Heilige Propheet uwe Goden aen-
 bidden zonde: want ik heb hooren zeg-
 gen / dat hy God van Hemel is /
 ende is in de Wereld gekomen om
 het Menschelike Beslagte met zunder
 dood te verlossen: Ook heb ik hooren
 zeggen doen hy in dese Wereld regeerde /
 hadde hy twee en zeventig Discipu-
 len / die met hem gingen / uit den wel-

ken hy daer twaelve kroos booz zyne se-
 creetste / onder welke een was die men
 Judas noemde / ende deze Judas ver-
 bocht hem / ende leverde hem den Joden
 om dertig penningen / 't Welk also (na
 inhoudt der schriftuur) geschieden moe-
 ste. En daer na beroude den boozge-
 noemde Judas / ende wloze den Joden de
 dertig penningen weder geven / hen lieben
 seggende dat hy misbaen hadde. Maer
 de Joden en wilden de penningen niet
 ontfangen / doe wierp de boozgenoemde
 Judas de penningen in den Tempel / en-
 te verhing hem zelven uit disperatie / en-
 de zyn ziele voer onder hy den Duivel van
 der Hellen Daerom raede ik u Heer
 Keizer / dat gy tot Jerusalem zent / of
 men dan iet vinden konde dat des Hei-
 ligen Propheeten Lichaam genaekt had-
 de / want daer mede soudy genezen / dat
 wret ik wel. Daerom sent tot daer sonder
 letten / of anders en suldy niet genezen.

Hoe de Keiser Vespasaan zynen Sene-
 schael tot Jerusalem zandt. om daer te
 zoeken eenig ding dat Jesus Lichaam
 genaekt hadde.

De de Keizer Vespasaan deze
 woorden verstaen hadde / zeide hy
 tot den Seneschael aldus: Ist also ge-
 ligh gy zegt / zou en toef hier niet lan-
 ger / maar bereit u ende neemt van my-
 nen schat zoo veel als gy behoef / ende
 reist terstond na de Stad van Jerusa-
 lem / om te vernemen ende te bezien of
 gy daer iet vinden kont dat den Heil-
 gen Propheet genaekt heeft. Ende ist
 also dat den Heiligen Propheet geliebet
 my gezond te maken / ik zal zyn dood
 luzeeken / ende geven dertig Joden om
 zenen penning / gelijc als hy om der-
 tig penningen verbocht was. Ende ik
 wil dat gy Pilatus mynen Proboost
 zeyt / dat het my zeer mishaget dat hy
 my de Cruijt niet en zendet / die hy my-
 nen Vader plag te geven / want hy my

in zeben jaren niet gegeven en heeft. Doe-
 re / ik zal u begeert volbringen / by de
 hulpe Christi zeyde den Seneschael. En-
 de hy ging hem terstond bereiden / ende
 bier Kuiters ende Schut knechten met
 hem / ende nam des Keisers goed zo veel
 als hy behoefde ende reed over 't Land
 tot den haven geheeten Barletten / daer
 hy van de Bozgers ontfangen wert /
 ende van daer reed hy met zynen ge-
 felschap zoo lange over berg ende dal /
 dat zy te Cabers quamen Ende van
 daer voerense te sloop tot Cesarien / ende
 reedt voort over Lant tot in de Stad
 van Jerusalem / ende loeerden in eens
 goeden en wijzen Joden huis die men
 Jacob noemde / ende was Vader van
 Maria Jacobi die Christus zeer be-
 minde. Ende doe de Seneschael in zyn
 Geselschap daer drie dagen verweest had-
 den zeide Jacob tot hun lieden al-
 dus: my dunckt dat gy Enel ende wel
 geboren liede zyt / daerom bidde ik u
 dat gy my zegget van wat Lande ende
 wie gy zyt / ende waerom gy hier
 komt want mag ik u in eeniger ma-
 nieren helpen of raden / ik wil gaerne
 doen al wat ik mag. Doe antwoorde

de Seneschael zynen Weerb / en zeide:
 Heer Weert / my dunckt dat gy een
 eerbaar en seerret Man bert / daerom
 zal ik u de zaak te kennen geven daer
 ik mede belast ben. Weet dat ik des
 Keisers bag Komen Seneschael ben /
 die u Heere is / ende ook de myn. De-
 welcke met een zware zichte geguel is /
 die men noemt de Tasterpe / waer af hy
 zeer mismaekt is in zyn Wengessche /
 en is krank alle zyn leden booz / dat hy
 gaen nog staan en kan / ende ligt zeer
 krank aen de boozgenoemde ziekten te
 bedde. Ende men kan daer geen re-
 medie tegen vinden / 't welk hem en
 zyn onderzaten zeer mishagende is / en
 de ziekte meerdert alle dagen. En ik
 hebbe hooren zeggen / dat hier booztyd
 in deser Stad een Heilig Propheet
 plag te Begeeren / genaemt Jesus
 Christus / dien de Joden 't onrecht ter
 dood bzogten. Welke Propheet booz
 zyn dood menig schoone mirakel dede /
 ende ook na zyn dood / alsoo ik te Ko-
 men in den Tempel heb hooren Predi-
 ken Daerom heb ik mynen Heer den
 Keizer gezelt / mag hy eenig ding
 krygen / dat dien Heiligen Pro-
 pheet

heet genaekt hadde / dat hy van zyn-
der fiekten haest genezen zoude. Ende
daerom heeft hy my hier gefonden of
ik het daer van kryggen konde / ende
dat ik tot hem bzagte. Daerom bid-
de ik Heer / wilt my hier in eenigzint
helpen / op dat gy 't doen wilt / gy
zult daer van grooten loon ontfanen van
mynen Heer den Keyfer. Want zyt my-
hier in behulpig / hy zal u een groot
Heer maken: Daerom bid ik dat gy
my hier in helpen wilt / want ik en zal
tot mynen Heer niet keeren vooz de tyd
dat ik tot bevonden hebbe van den He-
ilige Propheet. Hier op bzaegde hem
zynen Waert Jacob aldus: Heer zegt
my / beliebet u: Wendt den Keyfer desen
Heiligen Propheet / en geloof hy in
hem? doen zeide de Seneschael: hy aen
bid de Afgoden / en hy geloof in hen-
lieden. Zieynd zeide Jacob / gy moogt
wel 't huis waerds keeren / want 't en zy
dat hy geloof in den Propheet / dien ik
heb zien passien ende kruygen / ende die
ik zag dat Joseph van Arimatheen
van de krukce dede / en begroef in een
nieuw steenen graf / ende daar na verrees
op den verden dag / zoo en sal hy daer
deur niet genezen / want ik hem zag en-
de hoozde zynen Discipelen vzediken /
den lieden zeggende: Gaat alle de we-
reld dooz / den Menschen het Heilige
Euangelium vzediken ende zegget hen-
lieden / Zoo wie in mynen Dame ge-
looft en gedoopt is / die zal zonder twy-
fel het onvergankelike Wyke myns Va-
ders bestren / om daer eeuwiglyk met
my te verblyden / maar wee hem die
in mynen Daem niet en geloof / nog
ook gedoopt en is / want die zal ten eeu-
wigen dagen verdoemt wezen. Daerom
zegge ik u dat den Keyfer nimmermeer
genezen en zal / het en zy dat hy eerst in
dezen Heiligen Propheet geloofde / ende
hem aenbidde.

Maar wilt hy dat doen / zoo zal hy ter-

stont genezen / ende dat wilt ik behyfen
met een exempel van eender vrouwe ge-
heten Veronica van Gallien / die zo zeer
melaetsch was / want zy van alle lieden
verstooren was. Dat vrouwen had zeer
groot heroutwen ende sterck geloofde in den
Heiligen Propheet.

Ende doen de Heilige Propheet aen
den Krukce hing / quam dit Vrouwen
onder den berg daer 't Krukce opstont /
en de Maget Maria stont mede daer hy
met eenen Discipel genaemt Johannes.
En dit Vrouwen en dozt hy hen lieden
niet komen / vooz datse de Moeder des
Propheeten riep maer zy stont van verre
ende weenende al bitterlyk. Ende doen de
Maget Maria dit Vrouwen dus sam-
merlyk zag wenen ende schreyen / wink-
ten zyne tot haar en zy quam. Doen nam
den Propheeten Moeder den doek / die
het Vrouwen op haer hoofde bzoeg /
ende zy spzegde dien op des Propheeten
gebenedyde aenschyn. Ende doen zy den
doek wederom astoog bleef zyn aen-
schyn in den doek gesigureert ende ge-
pzent staen. Ende de Maget Maria gaf
het vrouwen haeren doek weder. Ende
zo haest als de deugdelike vrouwe Ve-
ronica haeren doek in haer hant nam /
werd zy weder gezont als of zy nooit
ziek hadde geweest / ende dezen doek
heeft het vrouwen nog. Doe zeyde Gyn
de Seneschael: Heere ik geloofde dat gy
waer zegget / daerom bid ik u dat gy
het Vrouwen zocht / ende laetse met my
vooz den Keyfer gaen / want ik hoop
dat hy aan den Heiligen Propheet wel
gelooven zal / die men Christus noemde /
ende zyn dood wreken. Jacob dede 't
Vrouwen Veronica ter stont zoeken / ende
doen zy vooz hem quam / zeyde hy haer
dat des Keyfers Seneschael om haer ge-
komen was / ende dat zy met hem moeste
gaen om zynen Heer te genezen van der
Lazergen daer hy seer siek af was / en
dat sy haer doek met haer bzoegde om
hem

hem daer mede te genezen. Ende Veroni-
ca zeide: Ik zal daer geern gaan om
het Christus geloofde te verheffen ende te
verblyden: want ik hoop / mag hy
genezen / dat hy Christus worden zal met
al zyn Onderfaten. De Seneschael ver-
blyde hem zeer van deze woorden / ende
zeide Veronica dat zy haar verelden
zoude / om met hem na Romen te reysen.

Hoe den Seneschaal Pilatus den Trybuyt
eyflichende, dien hy den Keyfer schul-
dig was.

N deze vooz-genoemde woorden
zeyde de Seneschaal tot Jacob zy-
nen waert / dat hy Pilatum wel wilde
vzediken. Doe ging Jacob met hem
vooz Salomons Tempel daer zy Pila-
tus vanden / tot welcke de Seneschael
gyn aldus: Pilate / ik den Vespasi-
an des Keyfers Wode / die u Heer en-
de moede is. Ende hy ontfied u met
my / dat gy hem Trybuyt zent die
gy hem schuldig zyt van acht jaeren /
ende is zeer gram dat gy se hem alle
jaeren niet gefonden en hebt. Daerom
zende hem nu / en ik zal uwe peyn ma-
ken met hem. Doen Pilatus deze woor-
den verstant / die hem de Seneschael zey-
de / werd hy zeer tooznig en antwoorde
hem met eenen sellen moede: Ik en ben
uwen Heer niet schuldig / nog ik en
heb niet hem niet te doen / daerom pnt
u van hier te komen / of ik zal u van
hier doen gaen.

Hoe de Seneschaal weder na Romen
keerde, ende leyde Veronica met
hem.

Met dese woorden scheyde de Sen-
eschael van Pilato / en bagte we-
der na Romen te keeren / en nam oozlf
syn Jacob zynen Waerd / ende reysde
met Veronica tot Acceron / en van
daer poerense te Schepz tot in de haven

van Barti / daer de Seneschael groote
eere gedaen werde van Wozgers van der
Stad. Ende doen zy daer een weinig
gerust hadden / togen zy na Romen daer
zy zeer dighelyk ontfangen wierden.
De Keyfer was zeer blyde van de Sen-
eschaels komste / want hy groot ver-
langen hadde tegen hem te spzeken / ende
op deseive tyd dat de Seneschael quam
hadde de Keyfer alle zyn Keeren ontfan-
den / om 's anderen daags zynen Zoon
Citum de Kroon over te geven / want
hyse midt der sichten niet regeeren en
konde. Ende binnen deser middeleer tyd
is de Seneschael vooz den Keyfer geko-
men / dien hy zeer ootmoedelyk groete.
En de Keyfer bzaegde hem terstont of
hy niet gebonden en hadde dat hem ge-
nezen mogte: Gyn de Seneschaal ant-
woorde: Heere / dankt ende looft Je-
sum Christum / want ik een Heilige
Vrouwe gebonden heb / die eenen doek
heeft daer Jesus gebenedyde aenzigt in
gepzent staet / ende dooz haer gebede is
zy gezond getwozden van de Lazergen
daer zy te voren zeer krank af was /
Daerom lieben Heer bid den Almachtigen
God / dat hy u gezondheid verleen-
en wil / ende geloof in hem / of anders
en meugdy nimmermeer gesont wor-
den. Doen antwoorde den Keyfer: ik
geloofde wel dat gy waer segt. Ende
doet my Christus zo vele eere / dat hy
my gezondheid verlerne / ik zal zyn
doob zoo sellyk toezeken / dat nooit dies
gelik gezien en is / daer laet de vrou-
we niet de doek vooz my komen: Heere
antwoorde den Seneschaal / moeggen als
alle de Wroeren by u vergabert zyn om
het mirakel aan te zien / van zal ik de
Vrouwe tot u laaten komen / om dat zy
aen Jesus woorden gelobende dooz het
groot mirakel. Ende dan moogdy alen
Zoon Citum Keyfer maken beliebet u.
Da dese woorden is den Seneschael in
zyn herberge gegaen tot de Heilige
Vrou-

hzoutoe Veronica / haar zeggende albus /
 Vrouwe gy zult den Keyser mogen zien /
 want hy begeert dat gy vooz hem komt /
 daerom bid onzen Lieben Heere Je-
 sum dat hy zyn mirakel aen hem laet
 geschien / op dat hy / ende alle zyne volk
 Chzist Met aennememen mogen: Veroni-
 ca verstaende deezee woorzen / had den ge-
 zont maker Jezum in deezee manieren:
 O God Almachtige! wilt u gewaerds-
 gen u mirakel te toonen aen deze Ede-
 len ende magtigen Keyzer Vespasiaen /
 hem van zyn ziekten gezont maken-
 de / op dat hy ende alle zyn Volk aen u
 mogen geloven / ende in uwen naem het
 waeragtigen Chzisten geloove aennememen.
 Na deze gebeden zag Veronica der stra-
 ten waert / ende werc zinte Clement zien-
 de / die vooz der deuren passerde / en-
 de zy riep tot hem albus: Woeder Cle-
 ment God zy met u. Ende doen zinte
 Clement deze woorde hoorde / verbigde
 hy hem / om dat zy van onzen lieben He-
 re sprak in 't Seneschael's huys / ende
 ook om dat zy hem met zynen Naem
 noemde / ende Veronica zeide vooz tot
 hem: Woeder en weet van myne
 woorzen niet verwondert! want ik ho-
 pe dat Chzistus Met vermeerdert zal
 wozden / ende ik weet wel dat gy my
 niet en kende / ten zy dat ik u mynen
 naem zegge. Ik ben die Vrouwe die
 gezontheit verkreeg onder het krukce
 Chzist dooz zyn heilig liden ende bloet-
 vergieten. Ende dit is den Doek die
 zyn Gebenedyde Woeder Maria my
 gaf / daer zyn Gebenedyde Menzigt in
 gepzent stond En ik ben hier gekomen
 om / den Keyser Vespasiaen met den
 Doek van zynder ziekte te genezen:
 Ende ik bidde u dat gy morgen met
 my gaen wilt om hem het heilige Chzif-
 sten geloove te Prediken. Doen ant-
 woorde zint Clement: Het is de gracie
 Gods dat wy hier verzaemt zyn / ende
 ik zal geerne met u gaen als 't u belieft /

maer ik bid u dat gy my uwen naem
 zeggen wilt. Ik heet Veronica ant-
 woorde zy. Ende doez zy een luttel t' sa-
 men gesproken hadden / scheiden zy van
 een tot s' anderen daegs.

Hoe de Seneschael, St. Clement,
 ende de Vrouwe Veronica voor den
 Keizer quamen.

De Keizer en wilde binnen dien da-
 ge zyn Afgoden niet Verbidden
 want hy geen al te grooten gelobe meer
 in hun lieben en hadde. Ende des ande-
 ren daegs doen alle zyn Heeren ende
 Hobelingen vergadert waren / dede de
 Keizer zyn Seneschael vooz hem ko-
 men / en met hem quamen Veronica en
 St. Clement / dien zy den doek gaf daer
 onze liebe Heere Gebenedyde aenschyn
 inne gepzent stond. En doen zy vooz den
 Keizer quamen / groeten zy hem met gro-
 te reberentie / sprekende totten Keizer al-
 bus: Genadige Heere / wilt u geweerds-
 gen dezen heiligen Man te aenhooren /
 die een van Chzistus Discipelen is: en
 ik hope dat hy u wel genezen zal / als hy
 zyn Sermoen gedaen zal hebben. Doen
 dede de Keizer alle zyn Lieben zwijgen /
 om dat zy al te zamen 't Sermoen des
 heiligen Mans sint Clement aenhoor-
 ren zoude / Ende de Heilige Man St.
 Clement klom terstond op eenen hoo-
 gen stoel / ende bestond het woort
 Gods te Prediken / welk de Keizer en-
 de alle die daer waren / zeer geerne
 hoorzen: en na den Sermoen bielen St.
 Clement en Veronica op hun knien /
 en baden onzen lieben Heer / dat hy den
 Keizer gezontheit verlenen wilde. En na
 den gebede ondede St. Clement den
 doek / en toondeze den Keizer / en dede
 hem Chzistus (welker aengezint daer
 in gepzent stond) aanbieden. Ende zo
 haast als de Keizer dat gedaen hadde /
 zo werc hy gezont.

Doz

Hoe Sinte Clement des anderen daags
 voor den Keyser Predikte, en bad
 dat hy hem wilde laten Doopen met
 zyn Onderzaten.

Des anderen daegs 's Morgens
 Predikte St. Clement wederom
 vooz den Keyzer en zyn Onderzaten /
 die hem zeer minnelijk ondentie verleen-
 den. Ende na dat 't Sermoen gedaen
 was / zoo zeide Clement tot den Keizer
 Vespasiaen albus / Heer nadien dat
 u Chzistus gezont gemaakt heeft / zo
 bloede ik u vriendelijken / dat gy u in zyn-
 nen naem laet doopen / want hy zeibe
 dat Doopsel geordneert heeft. Den Key-
 zer gebood alle zyn onderzaten / datse
 hen lieten Doopen / ende zeide tot Vero-
 nica albus: Veronica ik ben grotelyk
 in u gehouden / van dat gy om mynent
 wille zoo zeer gearheid hebt. Daerom
 begeert van my alle dat gy hebben wilt
 het sy Casteelen of Steden / ik zal 't u ge-
 ven / want gy dat tegen my wel verdient
 hebt. Veronica antwoorde de Keizer al-
 bus: Heere ik danke u zeer van 't geerne
 dat gy my pzentert. Maar ik bid u
 dat gy 't Clement geest / 't geene dat gy
 my geven zoudt / de Keizer mag des te vze-
 den / en zeyde de heiligen man Clement
 dat hy van hem begeeren zoude wat hem
 besteft. Ende de heiligen man St. Cle-
 ment antwoorde / Heere ik en begeere
 van u anders niet / dan dat gy vast ende
 volstantig in Chzistus gelobe blybet le-
 ven. Doen de Keyzer Vespasiaen deze
 woorde hoorde / zeyde hy weder tot hem
 albus: Vriend Gods ik wil dat gy een
 Vader zyt van alle 't Chzistenrik / en
 ik begeert dat gy alle myn Landen
 dooz / 't Chzisten geloove doet prediken /
 en dooptze alle die geboort willen zyn /
 maer ik en zal my niet laten doopen /
 vooz dat ik Chzistus doot op de selle Sto-
 den getrokken zal hebben. Ende geliebet
 onzen Heere Jezus Chzistus dat ik we-

ber in myn Land keere / zoo zal ik my la-
 ten doopen met al myn Onderzaten / dat
 beloobe ik by mynen Keyserlyke Kroo-
 ne. En ik zal hoort van Jerosalem
 trekken om Chzistus doot te waken.

Hoe de Keyser Vespasiaen St. Clements
 Paus maakt.

Kort naer na maekte de Keizer St.
 Clement Paus van Rome / wel-
 ke dede een Kerck stichten ter eeren van
 St. Simon / ende eenen Twaer op
 twee pilaren staan / op den welken hy
 zeer weerdelyk dede stellen het Beeld
 van Veronica / ende hy dede ook bouwen
 maken om de Lieben daer in te doopen /
 Ende Sinte Clement doopte Veronica /
 ende dede menig schran Sermoen in de
 voozgenoemde Kerke. Na dat dit alle
 dus geordneert was / quam de Sene-
 schael tot Vespasiaen / en zeyde albus
 Heer Keyser gy moogt wel blyde en
 vzoelk wezen / van dat u onze liebe Hee-
 re Jezus gezont gemaakt heeft / blyf
 moet hy geloof ende gebenedyt wezen in
 der eeuwigheid. Maar nu zal ik u vertel-
 len van de antwoorde / die my Pilatus u
 Proboost gaf / doen ik hem den Tsbuit
 afscheide van ulvent wagen: Hy zag zeer
 grammeligh op my / ende zeyde / dat
 hy u geenen Tsbuit schuldig en was /
 ende bleef ik daer lange in de Stad / hy
 zoude my doen booden / maer ik was zo
 blyde om dat ik uwe gesontheit gebou-
 den hadde / dat ik tegen hem niet langer
 en sprak / maer ik zeyde hem met u /
 zeggende dat gy hem bederven soude.
 Ende daer was een wys Gode nebans
 hem / die tot hem zeyde: Dat he heilige
 Propheet gesproken hadde dat Jerosa-
 lem eer lange Gedirruert zoude woz-
 den / zoo zeer / dat den eenen steen op den
 anderen niet en zoude blyven liggen /
 ende batter zoo groote hongere zyn zoude
 dat de Werber haer hint erten zoude van
 grote hongers Ende doen Pilatus den
 Paus

wooz-

woozdenbe n Goode dese woozden zoo
hoozde zegg en / waert hy zeer toornig og
hem ende bede hem met sijn woozden
zwynen. Daer by Heer Keyser moogt
gy Pilatus deugt bekennen.

Hoe de Keyser syn Heyr vergaderde,
na by Jerusalem toog.

DE Keyser was zeer gram van de
hoeverdige woozden / die Pilatus
tot den Seneschal gesproken hadde /
ende ontboot terstond alle zyne Onderfa-
ren om na Jerusalem te trekken / be-
welke met goote Wigelantie seer wel
toegemaakt waren om te stryden / ende
binnen Hoornen vergaderde het getal
van drie hondert duizent Ridderij / son-
der alle d'andere / die geen Ridderij en
waren / ende de Keyser bede terstond ber-
ygen dygent Galejen ende Barken be-
reiden / in detwelke hy / ende alle zyn lie-
den zelve booz wint; en met boozspoet
over de Zee: ende quamen binnen wyf
dagen in de haven van Akers / ende de
Dozgers gaven de Stad op / behouden
sijn en goed / en de Keyser ontsingse in
genade.

Hoe de Keyser een Kasteel belyde,
dat tuschen Akers ende Jerusalem
stond.

Ende doen 't Heyr binnen de Stad
van Akers sommige dagen gerust
hadde / zoo toog hy booz een sterk Ka-
steel / genaemt Straphat / en behoozde
reinen wyfen Jode toe / die men Jassat
de Jassa noemde. Doen de Joden dit
grootte Heyr zagen / hadden zy hen geerne
opgegeven / maer de Keyseren wilhese
niet ontfangen / ende zoo haest als hen
's heyr gespizet hadde / viel zo zwaren
regen / en wapden zoo zeer / dat hem
niemande dozste roeren. Dit Kasteel
was zoo zeer sterk / ende wel boozzien
van Ductualie: want die Heere een subryl
wan was / ende wyf Jofeph van Ari-

mathien gereytingen Hebe / ende hadde
het Kasteel geerne opgegeven: maer de
Keyser en wil des niet op nemen.

Hoe de Keyser 't Kasteel won, ende
dooede al wat daar binnen was, uyt-
genoomen Jassat ende Joseph zyn
Neve.

DE Keyser bede 't Castrel bestozmen
en wonnet na veel stryden / zo de-
de hy alle de Joden dood slaen / die
baer binnen waren / uitgenomen Jassat
de Jassa / en Joseph van Arimathien /
met nog meer andere / die in een ta-
berne ontet de Herde gelopen waren /
ende lefden baer wel drie dagen zon-
der eten of dzyken.

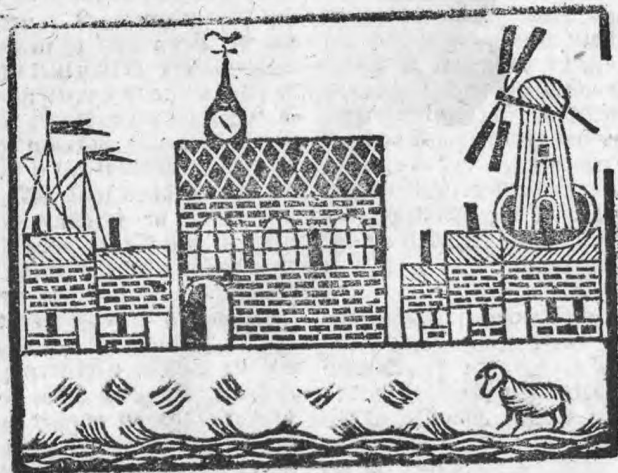
Ende doe de Joden zagen / datze van
honger sterben moesten / staken zy d' ren
den anderen doob / uitgenomen Jassat
en Joseph zyn Hebe die zulks niet doen
en wilken: en doen Jassat de andere
dus doob sag ligged: zende hy tot Jo-
seph; ik was Heere van dezen Kastele /
ende men reekende my booz een wyf
Man / daerom waert groote schande
dat ik dus catevelij myn Wyf verliezen
zoude / daerom laet ons uyt den hole
gaen / eer wy van honger sterben. Na deze
woozden gingen Jassat ende Joseph
bielen op haer knien / ende Jassat zeg-
den tot den Keyser aldus: Heere ik was
Heere van dit Kasteel dat gy hier ge-
bestreuet hebt / ende ik heb horen zeg-
gen / dat gy na Jerusalem trekken
wilt / om de doob Christus te wyken: de
welke myn groote vriend was; en deeze
myn Hebe doode hem van der kruice /
ende leide hem in een nieuwt steenen graf /
baerom ist zaek dat gy na de Stad van
Jerusalem wilt: zo behoefde onze raet
wel: want de Stad zeer quaet te winnen
is / daerom lieve Heer Keyser weest dus
genadig / wy zullen uwe getrouwelijch
dienen / en ten besten raden. Den Keyser
ontsingse in genade; ende bede hem
He-

leben te eten gehen. En de Keyser bjaeg-
de hen leben doen zy geeten ende ge-
hynken hadden / of zy aen Christus
geloofden / ende antwoozden ja / doen
heeft hye in zynen dien genoumen / om
hem te raden sijn hy des van uode hadde.

Hoe de Keyser ende Titus zynen
Zoone van den Kastele reisden,
ende hoe zy de Stadt van Jerusalem
belyden.

Na deze Geschiedenisse reysden de
Keyser ende Titus zyne Zoone
met den yehiele Heyr booz de Stad
van Jerusalem / ende belydenze zeer
sterkelijch. Doe begoft te genaeken
dat onze Lieben Heere op den Palm-
dag aldus al weenende zende / Waert
u Keneijch wat u geschieden zal / gy
zoudt weenen / want gy en loet noch
uure noch ijd / dat gy beleget zult wo-?

den / den eenen steen zal op den ande-
ren niet lippen. Ende de Moeder zal
haer kind eten van gebrek der spijze.
Pilatus en hadde den Keyser op dien ijd
niet verwagt / en hielt groote Feste bin-
nen Jerusalem / tot welke Feste Hero-
des Zone Archiflous gekomen was / en
was een groot Konink van Galileen /
ende nog veel andere Joden die alle ten
Feste gekomen waren en so haest als zy
binnen Jerusalem quamen / werdet zo
blysteren weder / dat niemand van hun af-
le uit de Stad en dozste gaan om na hys
te reysen. Ende doe Pilatus / ende an-
der Joden / also groten heit booz de Stad
zagen leggen / waren zy verandert ende
beschaamt. De Konink Archiflous mer-
kende dat Pilatus zeer bezoeft was /
spizak tot hem aldus. En weest niet ver-
baert / want hier zyn veel stoute Ridderij
in deze Stad / en deze Stad is zo sterk

dat menschen niet winnen en mag / en wy
hebben probiende genoeg / baerom en
weest niet verbaert / maer laten wy ons
gaen wapenen / ende trekken tegen hen
leben uyt. Dien raed bochte Pilatus
goed / ende wapende hem met al zyn
Wolk. Maer des Keyser's heyr was zo

na hy de muren / doen zy meynden uit
te reizen: dat niemand van hen leben
zo stout en was dat hy uyt der poorten
haerde verben gaen; maer zy Heerden alle
waert ter Stad waert in en sloeten
de poorten wel vast toe / ende Pilatus
gebood dat een tegelijch steenen doeg op de
2 a

maren van der Stad / om des Keizers
 lieben daer mede te wederstaen / 't welk
 also gedaen wert. Doen gingen Pilatus
 en de Koning Archilaus met dertig
 duysent gewapende mannen op de mu-
 ren / ende Pilatus hadde eenen witten
 stok in zyn handt. Doen vzaegde de Kei-
 zer zynen Seneschael / welk Pilatus
 was. De Seneschael antwoorde / die
 den witten stok in zyn handt heeft / dat
 is Pilatus. Doen riep de Keizer Despa-
 sian tot Pilatus aldus: De Edel He-
 re myn Vader Augustus Cesar gaf u
 Jerusalem te bewaeren. Ende maekten
 u Proboost / om dat gy zyn Landen
 hier omtrent getrouwelich bewaeren
 ende wel regeeren soud. Maer doen gy
 wist dat hy doot was / en bekent gy
 de deugt niet / die hy u gedaen hadde:
 Want gy my nooit zyn Gzibuit ge-
 zonden hebt / die gy hem alle jaren pleget
 te zenden / ende doen ik 'er myne Senes-
 schael om zont / woud gy hem schoffie-
 ren / ende ontboot my dat gy van my
 niet te leenen hielt / ende dat ik Rom-
 gardien en Palmangien wel bewaerde
 gy zoud Jerusalem wel bewaeren:
 Daerom wil ik dat gy de Poozzen booz
 my op doet / om mynen wil met u te
 doen / ende met allen den geenen / die
 daer binnen zyn. Ende Pilatus ant-
 woorde / dat hy hem beraden zoude
 met zynen Baroenen.

Hoe Pilatus en de Jooden raad hielden
 in Salomons Tempel.

De ging Pilatus ende de Baro-
 nen in Salomons Tempel spade /
 ende de Koning Archilaus zeide tot den
 Baroenen aldus: En weet van den
 Keizer niet verbaert / want hier zyn al-
 zo veel goede Ribbers in der stad / alser
 in 't vierendeel van de Weeret zyn / en
 de het waer groote zotteringe ons op te
 geeven in des Keizers hande om zyn
 wille met ons te doen. Doen sprak

Barrabas / Pilatus / Seneschael aldus:
 De Koning Archilaus zeyd de waer-
 heid / want het Geir en mag niet lan-
 ger booz de stad blyven / ende dat by ge-
 brek van water / want zy geen nader
 water en hadden dan 't Duivels bad /
 daer de twee Stede Sodoma en So-
 moza verzonken / ende het is een half
 dagbaert van hier. Daerom raede ik
 u / dat gy ontzege Pilatus; de Koning
 Archilaus en d' andere Baroenen hielben
 deeze raed booz goed ende van weerden /
 ende Pilatus ging metten anderen op
 de muuren / ende riep totten Keizer al-
 dus: Heer Keizer / heert meder 't huf-
 waert / ende bewaert u Landen / ik zal de
 stad van Jerusalem wel bewaeren tegen
 u / ende tegen alle myn vyanden / daer
 om pynt u van hier te komen / eer gy
 ende alle u Volk bezogen wort. De
 Keizer deze woorden van Pilatus ver-
 staende / antwoorde aldus: en betmaen
 my van geen wech roepen maer geest
 my de Stad op / of ik zalze met soziz
 klyppen / eer ik van hier scheiden sal / en-
 de doen u alle te zamen quader doot ster-
 ven. Ik en zal u de stad niet overgeven /
 sprak Pilatus / daerom heert weder na
 u Land / of ik zal met u doen 't gene dat
 gy met my doen wilt. Met deze lietenze
 alle beide de sprake / ende de Keizer
 ging in zyn Tente ende verrelde Citus
 zynen Zone de woorden / die tuffen Pi-
 latus en hem geschiet waren / van wel-
 ke woorden Citus zeer vrede was / en
 zeide: Gebenedyt zy God Almagtig /
 dat de valsche vertader geen genade en
 begeert. Ende ik bidde u zeer liebe Heer
 Vader / dat gy zynder niet meer gena-
 dig en zyt / dan hy Jesu Christus gena-
 dig was. Ende met dien dat Citus
 en zynen Vader aldus te samen spraken /
 quamen daer twee Pasenters / en zeiden
 totten Keizer aldus: Genadig Heere /
 wy en weten niet te doen met uwe peer-
 den / ende met den andere beesten / want
 sy

sy hy na van dootste sterben / ende wy bin-
 den geen nader water dan 's Duivels
 Ribbere / daer de twee Steden Sodoma
 ende Gemoza verzonken zyn / 't welk
 een half dagbaert van hier is / en daer-
 om en mag 't Geir niet langer gedue-
 ren. De Keizer wert zeer bedroefd van
 dese ydinge / ende vzaegde den raet van
 Jassat de Jassa / ende aen Joseph van
 Acimathien / dewelke hem zeyden al-
 dus: Heere gy hebt veel Offenen Duf-
 fels / doet 'er een deel vullen / ende het
 vleesch fouten / dan doet de vellen reg-
 nigen en schoon maaken / ende doetse
 d'een aan d'ander nagen: en dan doetse
 in 't dal van Josaphat spreiden / en
 doet utwen Somniers 't water halen
 uit des Duivels Ribbere / ende doet 't
 in 't dal gieren op de boozgenoemde vel-
 len / ende het sal in der aarde niet mogen
 stinken / want 't booz de vellen niet en zal
 mogen: Dit dochte den Keizer goeden
 raet te zyn / ende bede wel tien duisent
 Offen / hoeyen ende buffels vullen / ende
 het vleesch zouten / ende de velle reinig-
 en ende aan nagen / ende deden se in 't
 boozgenoemde dal spreiden / ende seide
 tot Jassat ende Joseph / besozgt onder
 u beiden dat men 't water hale / want
 ik u daer last af geve. Doen dede
 Jassat ende Joseph twee duisent Som-
 niers bereiden / die al den dag water
 haelden uit 's Duivels Ribbere / ende
 brachten 't in het dal van Josaphat / tot
 dattet dal vol was / ende 't water bleef
 zo goet als in menigen Fontein / want
 't onsen Heere zoo beliesde.

Hoe Pilatus de Koning Archilaus, ende
 de andere Ridders hen verwonderden,
 doen zy 't Dal van Josaphat vol
 waters saen.

Ende doe Pilatus / de Koning Ar-
 chilaus / en die van Jerusalem het
 boozgenoemde Dal vol waters saen /
 verwonderde sy hun des / ende werde

verbaert. Doen beroude Pilatus dat hy
 de Stad niet overgegeven hadde. De
 Koning Archilaus ende Barrabas / die
 hem geraden hadde de Stad niet over
 te geven / spraken tot hem aldus: Heer
 Pilatus / waerom verladt u dus zeer / al
 blebe den Keizer nog zeven jaren booz de
 Stad hy en magze ons niet afwinnen /
 want sy veel te sterck is / ende Jacob deze
 woorden horende / zeide tot Pilatus:
 Heere wy en mogen de Stad niet langer
 houden tegen den Keizer / maer ik zal
 u goeden raet geven wilky my geloven.
 Wat raet zoude het zyn / vzaegde Pila-
 tus Heere dat gy de Stad den Keiser
 over geest / ende weet wel dat hy on-
 zer genadig wezen zal. Doe antwoorde
 hem Pilatus zegnende. Gy zyt verla-
 ten / want gy onze Wet verloochent hebt /
 daerom zyn wy schuldig / ende alleen
 utwen raet alsoos te vermaden / want
 waer de Keiser de Stad magtig / gy
 zoud de Wet der Christenen aennemen /
 dat hebby wel betwezen / want gy hem
 Veronica de valsche Vrouwte gezonden
 hebt / ende dat zal ik op u toezeken. Ende
 Pilatus bede hem terstont vangen / en
 in eenen bierpen hielder zeten / die onder
 't groot Paleis stont. Doen Jacob in
 der gebankenisse was; aanciep hy oot-
 moedelyken onzen lieben Heere / bidden-
 de dat hy hem daer van verlossen wilde.
 Ende onlangh na dat hy zyn gebed ge-
 spraken hadde / zo quam een Engel tot
 hem / daer hy in der kerken lag / waer af
 Jacob zeer verbaert was / mit des
 grote klaerheid; die hy in den donke-
 ren kerker zag komen. En de Engel
 sprak tot hem aldus; Jacob en weest
 niet verbaert / want ik een Engel Gods
 ben; die u booz zy ne geboden uit den
 kerker te verlossen komt / want gy u
 betrouwen in hem gezet hebt / ende hebt
 hem met goeder herten aengerorpen.
 Doen viel Jacob op zyn knien; ende
 dankte onse lieben Heere Jesum Christ-

him / ende de Engel spak tot hem an-
derwerf / ende seyde Jacob: ontlaet u /
ende verlost u van deze ketenen. Jacob
ontmoede: myn handen ende voeten
zyn zo vast gebonden / dat ikse niet
ontbinden en kan. Ende zoo haast als
hy dat gesproken hadde / vzaaken de kete-
nen / ende welen van zyn handen ende
voeten ter Herden: Doe nam hem den
Engel by de hand en leyde hem mit den
herker / ende zeide: Vertrek in des
Keyzers Heer / dat niemant van de Jo-
den gewaer en werbe / daer na scheidde
den Engel van hem / ende doen hem den
Keyzers Dienaer in de Cente zagen /
meinde zy datter enig Verspieder had-
de geweest / ende zy gingen hem.

Hoe de Seneschaal Jacob zyn Weerd
kende, ende hem de Keyzer te ken-
nen gaf.

Als Sag de Seneschaels Jacob ge-
vangen zag komen / wert hy hem
kennende / ende liep tot hem ende kustte
hem: ende zeyde totten Keyzer / Heere
ziet hier mynen Weert van Jerusalem:
die mij ter liefden van u de goede vrou-
we Veronica wijfde; die u gevesen heeft
voorz de gracie Gods / de Keyzer ver-
dijde hem van Jacobus kowste / ende
hy ontfing hem feestelijck; ende vzaeg-
de hoe hy daer quam / ende hoe hy uit
Jerusalem geraecht was / want hy had-
de hooren seggen dat hem Pilatus had-
de doen hangen. Doen vertelde Jacob
den Keyzer waerom Pilatus hem ge-
vangen hadde. Doen de Keyzer dat
verstaen hadde bleef hy hem in zyn
nen Raed met Jassat ende Joseph en
geboodt dat men hem alle het Heer
voorz reuerentie dede.

Hoe de Keyzer raad hield met zynen
Baroenen, ende wilde dat Jacob de
Voorprake doen zoude.

Kortz daer na wilde de Keyzer raed
houde met zynen Baroenen ende
dene Titus zynen Zone voorz hem ko-
men ende ging met hem ende wet
Jassat Jassa / met Joseph van Arna-
thien en Jacob: ende met nog dertig
Baroenen / die van zynen secretesken
raden waren / ende zeide tot hen lieben
aldus: Op Heeren / ik heb u hier
vergadert / op dat gy my raed geben
zoudt / wat wy met deze Stadt doen
zullen / ende aldererst begeer ik dat
ons Jacob zenge hoe 't in der Stads
staet / doe zende Jacob aldus: Myn
Heeren ik zal u de waarheit zeggen:
Weet dat blouen Jerusalem zeer luttel
verualie is / ende daer is veel Volks
binnen: daerom mogen zy de Stadt
niet langer tegen houden / ende doen
wy voorz de Stad quamen / hielden zy
een feest / die zy alle jaer gewoonlyck
houden / tot welke feestte het meeste
deel der Joden quamen; en sint en is'er
niemant upt ter Stad gegaen / Want
nog Vrouwen / waer daer zyn sommige
waersen daer zy wel upt der Stad vlie-
den zouden / daerom zoude ik raeden
diepe Grachten te doen graben om de
Stadt: op dat ons niemant en ontlope
uitter Stad zonder consent / dit bochte
den Keyzer ende zynen Baroenen goe-
den raedt te wezen; ende de Keyzer dede
terstont alle 't Heer ontbieden datze alle
tot hem quamen die graben konden:
Ende daer quamen wel vyf duizent.
Doen gebood den Keyzer hen lieben
diepe Grachten rondom de Stadt van
Jerusalem te graben / ende beval Ja-
cob / Jassat / en Joseph / datze den
werk lieben wpsen waerze de Grachten
graben zouden / ende doen zeyden zy
totten Keyzer; Heer Keyzer de Werk-
lieden moeten Volk hebben dieze be-
schermen voorz die van de Stad als zy
werken / ende de Keyzer gaf hen lieben
terstont dertig duizent Archiers met
schil-
schilben / dieze bewaerden voorz 't Ge-
schut van der Stadt.

na gingen zy in eene schoone ordinaetie
uit der Stadt / 't welck een van des
Keyzers Wachters gewaer wert; ende
reed terstont in de Centen / ende bond
alle dat Volk slapende / want de Sonne
noch niet op en was; Doen liep hy tot
den Keyser ende zeide: Heer uyt de
Stad komen veel Ridders en Archiers
om u te bebochten.

Hoe Pilatus en die van binnen haar
verwonderden, om des wille dat zy
de Grachten zagen maken.

Pilatus de Koning Archilaus / en
de die van binnen / siende datze zo
sterckelijck belegert waren / dat men de
Stad vegrors / warden se seer bedruht.
Ende de Koning Archilaus zende tot
Pilatus / 't waer beret dat men Jose-
phus raedt vzaegde / want hy een zeer
wys Capiteyn is; ende Pilatus dede
hem terstont voorz hem komen / ende zef-
de tot Josephus aldus: Wat raet geeft
gy ons te doen tegen den Keyzer / die ons
belegert heeft? Ende Josephus ant-
woorde; Heere / wy en kunnen daer
niet veel tegen doen / maer ik zoude u
raden; dat wy ons moegen alle te sa-
men wapenden / en dat wy gingen tegen
hen lieben ten opgange der Zonnen /
want zy het schyn der Sonne regt in
hun oogen hebben; en werden daer af
verblind / dan mogen wyse lichtelijck
verslaen / ende verduyben van onze Stad.
Deze raet dachte Pilatus ende den
Koning Archilaus goed ende pofstelijck
te zyn / en gebooden 's Abonds dat
alle Mannen / 's anderen daegs al
Gewapent voorz Salomons Tempel
quamen voorz de Zonnen opganck / om
tegen die van buiten te vegten / 't welck
alzo gebaen werdt. Des anderen daegs
's Morgens waren alle de Ridders /
ende het andere gemeyne volck verga-
dert voorz Salomons Tempel; ende
waren seer wel gewapent om te veg-
ten: 't Betal van dien was 20000
Ridders / ende 6000 Archiers. Pilatus
gebood eenen tegelyken Archier onder
zynen Capiteyn te gaen. Ende de Ko-
ning Archilaus ende Pilatus geley-
den de 20000 Ridders, Ende daer

Hoe de Keyzer zyn Volk dede Wape-
nen, ende van der Stryd die daar
zeer wreedelyck geviel.

De Keyzer dede zyn Zoon Titum /
Jassat / Joseph en Jacob tot hem
komen / ende beval hen lieben dat zy
't Heer terstont deden wapenen / ende
alzoo gewapent tot hem dede komen /
't welck alzoo geschiede. De Ridders en
Archiers dit hoorende / verblinden hem
des / ende wapende hen zeer neeffelijck /
ende gingen terstont tot de Keyzer / die
tot hen lieben spak aldus: Wy zullen
korts sryd hebben tegens die van Je-
rusalem / daerom stelt u in ordinaetie /
't welck zy terstont deden / ende doen zy
gereet waren ging de Keyzer voorz / en-
de alzoo gingen zy na Pilatus Heer /
ende quamen aen op omtrent Certje tyd
eerze nog alle upter Stad waren. Ende
die Batalien vergaderden terstont on-
der een / ende sloegen seer vreeselijck op
malkander / voorz slaende harnasch ende
zweerden / alzoo datter van Pilatus lie-
den dood hieben / 3000 zonder de Rid-
ders ende Archiers. Ende de Keyzer
verlooz 800. Daer die van Jerusa-
lem hadden de meeste schade / want
onze liebe Heere de zyne altyd wel be-
schermt. Ende deze Batalien duerden
totter Doen toe zander ophouden.

Hoe de Batalien van een scheiden,
ende van den tweeden ende derden
strydt.

Hoe de Batalien van een scheiden,
ende van den tweeden ende derden
strydt.

Doen zy albus wreedelghen onderlinge gebogten hadden / scheiden beide Batalien van een. En doen zy een luttel gereist hadden / vergaderden zy weder als te voren / begtende zeer ongenadeligh: als doe van Pilatus lieden verslagen wierden ende doot bleven drie duisent / en van des Keizers volk ontrent acht hondert. En deze stryd bleef duurende tot dat de Sonne onder was. Ende onze lieven Heere deed op dien tyd een schoon mirakel. Want doe hiede de Heir-leger van een meinde te scheiden / mits de donkerheid des nachts boozden ondergank der Sonnen / zo stont de Sonne wederom terstont op / uit den Orienten als offe eerst opgestaen hadde in de Morgenstondt / zoo dat tusschen den ondergank en opgank der Sonnen geen nacht en was. De Keizer ende zyn Lieben dit schoon mirakel ziende verdividen hen des ed heerden terstont weder na de Batalien der Joden. Deze Batalie duurde totter noen / en daer bleef van Pilatus volk duysent / een hondert en vyftig. Ende van des Keizers volk twee hondert en vyftig / en beide de partjen waren zo verhit in 't verch-

ten / dat zy terstont weder verheben / en streben zeer vromeligh tegen malander tot dat de Sonne ondergink. En daer bleven van de Joden verslagen duizent twee hondert en vyftig. Doen nam Pilatus en zyn Heer de blugt / en de Romeinen volgdense tot aan de poorte van der Stad. En daer werden de Joden zeer geturbeert / want op de mueren stont een Daer / die met luider stemme riep: komt Despeffen / komt binnen Jerusalem / ende zy meinden battet de Heiligen propheet geweest hadde.

Hoe Pilatus, ende de Koning Archilaus. van hunne verliezen zeer bedroefd waren.

Doen Pilatus en den Koning Archilaus binnen Jerusalem quamen / warenze zeer bedroeft van hunnen verliese. Ende de Romeinen reden in hun Centen / en stelden hen te rusten / want zy vermoet waren van den groten arbeid / die zy in den stryd gedaen hadden; en zy hadden ook grooten honger / want zy in twee dagen niet gegeten en hadden. Pilatus en wilde naer dien dag niet meer uit der Stad gaen / van zozgen of

Op verslagen soude worden / maar bleef binnen Jerusalem met dooever herten. Ende de Keiser ziende / dat die van Jerusalem niet meer uit en kwamen / beval hy Jaffat / Jacob / en Joseph de Gagen te doen voimaken / 't welk zy terstont deden / also dat 'er niemant uit de Stad gaen nog komen en mogte / zonder des Keizers consent. En de Gachten waren 30 boeten diep / en 15 boeten breed. Ende doen die van Jerusalem sagen / dat 'er niemant uit de Stad gaen en mogte / dan alken by des Keizers consent werden zy zeer doebig / en riepen tot Pilatus albus: Heere gy waert zeer kwaligh geraden / dat gy den Keiser de Stad niet over en geeft / want wy hem nu niet ontulieden en mogten. En doen Pilatus dit geroep hoorde / wierd hy nog meer bedroefd / en zeide tot den Koning Archilaus / en tot den Joden: Waer zullen wy met de booden vlyben / die ons de Romeinen afgeslagen hebben: Ende zy antwoerden: Heere men indet een groot graf maeken / ende werpenje daer in / want blebense by de Stad leggen / wy zoude sterben van den stank: doen beval 't Pilatus te doen.

Hoe veel dat 'er binnen Jerusalem van grooten honger storven, ende van de Vrouwe, die haar Kind at van groten honger, van het welke zij Pilatus een vierendeel gaf om te eeten.

Een luttel tyd hier na was binnen Jerusalem zoo groten bieren tyd van spyz / dat een appel booz zeven gysanen verhogt wierd / en de lieden aten alle de Beesten die zy krygen konden / Honden / Katten / Rotten en Muggen / ja dat nog meet is / zy aten Menschen-dzekt / en daer was groot geween / en geroep in de Stad van gebreken / want daer veel lieden van honger stozven / ja alle daegen wel hondert zestig ten minsten / ende men wierp se in groote grach-

ten blyten de Stad / Pilatus dit merkende / deedt u itroepen dat een gereygh de spyz de een den anderen namen die Honden / 't welk zy deden / want de Vaders namen de Kinderen / 't kind de Vader of de Moeder / zo lange als 'er spyz in de Stad was. Ende doen de spyz al gegeten was / stozven zy met groote hoopen van honger. Winaen de Stad van Jerusalem woonde op die tyd een Weduwe / die eenen jonge Zoosue hadde / ende zy en hadde geen spyz / zoo dat sy seer slauw was / ende vlykang doob van zooten honger / zoo nam zy haer kind ende vierendeelde het / ende bried het een vierendeel aan een spic / om also te eeten. Pilatus en den Koning Archilaus gingen op dien zelve dag al koutende booz by de booznoemden Vrouwen Huis. Ende Pilatus wierd den reuk ruikeude / ende zyne tot zynen Dienaars: gaat ende besiet waer men bezzen reuk braed / want ik hebde lust te eeten; de Knechten gingen booz den booznoemde Weduwen Huis / ende klopte booz de deure / ende men deede terstont open. De Dienaers traden in Huis / ende groeten de Vrouwe / en zelden tot haer albus: Myn Heere Pilatus ontbied u / dat gy hem van ulren troost sendet / die gy gebzaden hebt. Ende de Vrouwe antwoorde dat wil ik gerne doen / en zy gaf de Knechten het eene quartier van haeren kinde. En doe de Knechten 't kind zoo gebierendeelt sagen / wierden zy zoo verbaerd en verschykt / dat zy vlykang in onmagt vielen / ende riepen met verbaerder herten tot Pilatus / ende doen Pilatus hun albus hoorde roepen / vzaegde hy hen lieden: hoe komdy zoo verbaerd / en vzaegdy myn geenen troost? Heere spzaken zy een Vrouwe heeft haer kind gebierendeeld / ende sende u een vierendeel / om dat gy 't na ulren wille zoude doen bzaden. Doen Pilatus dat zag / wierd hy ook

zeer verbaert / ende ging in zyn Paleys van grooten dult te bedde leggen / ende en stond in drie daegen niet op.

Hoe Pilatus al mistroosig opstond, ende hield met Archilaus de Koning, ende met zijne Baroenen raad, ende hoe zij den Keizer spreken, van hun in genade aan te neemen, ende hoe den Koning Archilaus hem zelve ombragt.

Doe nu Pilatus drie daegen te bedde gelegen hadde / stond hy op al mistroosig / ende gingen in Salomons Tempel / met Archilaus den Koning / ende deden al zyn Baroenen tot hem komen / ende zeide tot hen lieben: myn Heeren / ik en weet geenen raet tegen den Keiser / die ons geheel berberst / ende verhongert / ende in de Stad is een groot ongeval geschied / want een Woerdt heeft haer kind gegeeten van grooten hunger / daer om zoude ik raede dat wy de Stad ober gaeben / ende wil hy myn dooden / dat mag hy doen / want ik heb liever dat ik sterbe / dan al het volk van hunger berberst / want hier alle daegen wel drie hondert liebe van hunger sterben.

Doen ging Pilatus en den Koning Archilaus / en 5000 Ridders met hem / ende wilden tegen den Keyser Despassien spreken: Den Keiser en Citus zynen Soone kwamen met 5000 Ridders tegen Pilatus spreken. Ende Pilatus sprak aldus tot Despassien den Roomschen Keyser: Heere ik bid u dat gy myn ende myn Volk in genaden ontfangt / doet met de Stad uwen wille. De Keiser zeyde: ik wil de Stad ende alle t Volk tot mynen wil hebben / zonder iemand in genaden te ontfangen. Doen zeide den Koning Archilaus tot den Keyser aldus: ik ben Koning Herodus Soone / die Koning van Galileen was / ende doen hy stierf / wierde ik Koning gekroont van den zelve Lande. Ik

bid u myn in genaden ontfangen / want myn Vader nog ik nooit misdaen en hebben / nog wy en gaven ook nooit raed om Christus ter dood te brengen. Ende myn Vader en de uwe waeren groote Vrienden. Doen zeide ende vzaegde de Keiser aldus: Zyt gy Koning Herodus Soone / die hier duisent drie hondert ende sestig kinderken dede dooden / zonder eenige onbermhartigheid? Zoo zal ik uwe ontfemen gelijck u Vader de kinderken ontfemde / doen hy se met grooten nrd dede dooden / want gy uwe Vaders boosheid bekoopen sult / spaart myn Christus van de dood. De Koning Archilaus wierd van deeze woorden met toorn ontfeken / ende trad van zyn Paard / ontwapende hem / trok zyn Zwaard uit den scheede / en zeide tot den Keyser aldus: Gy nog geen van uwen Ridders en zal hem beroemen van myner dood / nog zyn Zwaard in myn bloed verken. Na deeze woorden zette hy den punt van zynen Zwerbe tegen zyn herte / en den hegte tegen de aerbe / ende dooztak hem zelve / ende viel over de muuren in de Gachte dood.

Hoe Pilatus die van Jerusalem de Antwoorde van den Keyser zeide, ende hen raden hun schat te ceten.

Doen Pilatus / en die van Jerusalem dat stuk van den Koning sagen waren zo zeer bzoebig / ende heerden weder na de Stad / ende vertelden de Burgers de antwoorden die zo lieben van die van buiten gehad hadden / ende hoe den Koning Archilaus hem zelve bood gestoken hadde. Doen de Burgers dat hoorzen / verscheurden zo han kleederen van den lybe / en trokken t hait uit haeren hoofde / ende zo krete zo verbaert / dat men ze tot in des Keisers heere hoorde. s Anderdaegs dede Pilatus al het Volk voor hem komen / en zeide tot hen lieben aldus: Gy Heeren / gy ziet wel

wel dat wy de Stad niet langer houden mogen / want wy geen spys en hebben en souden sterben van grooten hunger: Daerom weet ik geen beteren raed / als dat wy alle te samen ons goud / silber en gesteentens / in metalen Masters wel stocen mogen en eten t om t leven te houden also lange als wy mogen / en ook om dat de Keiser te min profyt van der Stad hebbe / als hyze gewonnen heeft. Dese raet dogten hen lieben goet / en een pegelyk giny t hupstwert / en slampte syn goud / silber ende kostelyke gesteentens / ende deden t gelijck Pilatus hen lieben geraden hadde. Ende leefden alzo 22 dagen / datze niet en aten van goud / silber en gesteentens. Ende die veel schat hadden / deden den genen die luttel hadden. Doen nu die van Jerusalem syn goud ende silber gegeten hadden / gelijck gy gehoord hebt: so gingen zo tot Pilatus en seiden aldus: Heere wy hebben al ons schat gegeten / gelijck gy ons geraden hebt / wat sullen wy meer doen? Doen seyde Pilatus tot hen lieben al weenende: Gy Heere / gy hebt my Gouverneur en Regent van u en van den Stad gemackt / maer ik en kan u niet langer regeren. Daerom bidde ik u al te samen / hebbe ik u iets misdaen ofte misleid / dat gy my t vergehen wilt. Doen die van Jerusalem Pilatus soo dreerlyk om vergiffnisse hoorzen / werdense al te samen weenende / ende riepen met luider stemmen tot hem aldus: Heere laet ons te samen ons betrouwen in de Goden stellen / ende geven de Stad ende ons selven de Keiser over / want het is beter dat ons de Romeynen verstaen / ende dooden / dan wy van hunger sterben. Ende hy abonduren sal hy ons genadig wesen.

Hoe die van Jerusalem, Titum om genade baden, ende van des Keisers woorden,

Nen die van Jerusalem buien der Stad / binnen de Gachten die de Romeynen daer gemackt hadden. Ende Pilatus sprak aldus tot Citus: die ober de andere zyde van de Gachten met zyne Ridders was: Heer Keiser / wy bidden u ootmoedelyken / dat gy ons in uwer genaden ontfangen wilt. Citum onthoode de woorden zynen Vader Despassian met twee Ridders. Ende zoo haest als de Keiser deeze spding hoorde / dede hy al zyn Volk wapenen / ende reed met den geheele Heer na der Gachten daer Citus ende Pilatus met die van Jerusalem zonder verwaagen / den een ober de eene zyde van der Gachten / ende de andere ober de andere zyde. Ende Citus zeide zynen Vader: Heer Vader hier is Pilatus die u Jerusalem overgeeven wil / indien gy zyn / ende zyn Onberfaeten genadig wezen wilt. Doen antwoorde de Keiser zynen Zoon Citus met hooger stemmen dat het Pilatus hoorde / het is nu te laet gebeden / ik en zal zyn niet meer ontfemen / dan hy ober Jesus onbarmhertig en was / die hy ter dood verwees / wiens dood ik ober hem / ende ober alle zyn Volk torcken zal. Pilatus en die van Jerusalem waren van der antwoorde zeer bzoebig / ende riepen met disperater herten tot den Keiser aldus: Heere neemt de Stad met alle de lieben die daer wa zyn / en doet t er uwen wille mede.

Hoe de Romeynen de Stad van Jerusalem in namen, en vingen alle de Liederen.

Doen dede de Keiser de Gachten vullen / en sood Citum / Passian en Jacob / met 15 duisent Ridders in de Stad / ende zo haest als zo binnen waren / slooten zo de poorten wel vast toe / dat es niemand uitsloopen en zoude. Daerna

Wingen 39 alle Joden en de Jodinnen/ ende konden ze aen mallander vast/ ende 39 konden ze by getalle twee-en-seventig duisend en ses hondert Manſ en Vrouwen/ ende doen 39 wel vast gebonden waeren beden 39 de poozten open/ ende lieten den Keiser met den lieben binnen komen/ dien rondom de Stad gewagt hadden dat daer niemant uit en liep. En doen 39 binnen waeren reden 39 vooz Salomons Tempel/ ende danktense onsen lieben Heere van hunder Victorien. Daer na rusten 39 sommige daegen/ ende deeden hem zelven te gemak.

Hoe de Joden verkogt wierden, ende hoe de Romeynen Gout in hun Lighaam sogten, ende de Stad Jerusalem geheel Verdustruert wierd.

Ende doen de Keyser zag dat hy 30 veel Joden gebangen hield/ ende dat hy daer synen wille mede doen mogte/ 30 zeide hy tot synen Baronnen: Myn Heeren nademaal dat ons Christus victorie verleent heeft/ 30 wil ik syn dood op de Joden wreken/ ende verkopen ze dertig om een Penning/ gelykze Jesus vooz de dertig Penningen sogten. En de Keyser ordinerde terstond vyftien Ridderſ die ze verkogten. Ende hy dede de heele Stad dooz roepen/ dat alle man die Joden koopen wilde/ datze tot de Ridderſ kwamem/ die den Keiser daer toegestelt hadde/ ende men zou'er dertig om eenen Penning geuen/ om synen wille daer mede te doen. Ende zoo haest als dit uit geroepen was/ kwam daer een Ridder vooz den Keiser/ ende zeide dat hy een stubbe Joden hebben wilde/ en men gaffer hem terstond 30 om eenen Penning. De Ridder leide ze in syn Herberg/ ende daer stak hy'er een dwaers dooz synen huld/ dat hy dood ter aerden viel. Ende doen den Ridder syn Zwaerd uit des Joden buik trok/ en liep'er niet een druppel Bloed uit syn

lighaem/ maer daer sey silber ende goud uit. De Ridder dit ziende verwonderde hem/ ende greep terstond eenen andere Jood/ hem zeggende albus: ik wil dat gy myn zeggen zult wat dit bedied/ dat deeze Jood bloed uitslozte/ gelyk of het silber en goud waere. Heer antwoorde de Jood geliebet u myns genaedig te weezen/ ik zal u de waerheid zeggen: ik beloope u zeide de Ridder/ dat gy niet sterben en zult/ zegget myn de waerheid. Pilatus deede ons onsen schat eeten/ om dat de Keiser en syn lieben niet en syn en zonden/ al hadden 39 de Stad gewonnen/ ende wy en hebben in twee-en-twintig daegen anders niet gegeeten dan silber en goud. Doen de Ridder deeze woorzen gehoozd hadde/ gebood hy synen knechten/ dat 39 de andere Jooden het hoofs afflaen zouden. Ende daer na dede hy hun lieben den buik opsnijden/ ende het goud en silber daer uit trekken/ en dede de Lighaemen op de straten werpen. En doen de andere Romeynen dat wisten/ wilde een iegelyk dertig koopen om synen wille daer mede te doen. Pilatus gaf die van Jerusalem kwaeden raed/ doen hy hen lieben ried hun goud en silber te eeten/ want daer wierden seventig duysent vier hondert ende vyftig gedood/ ende den buik op gesneden/ om het goud en silber daer uit te trekken. Ende als de Keyser zag dat de Jooden by na alle verkogt waeren/ vzaegde hy de Ridderſ hoe veel dat 39'er nog hadden? Zy antwoorden wy hebben der nog negen-wers dertig. Doen verhoord hy den Ridderſ dat 39 die niet en verkogten/ want hy ze houben wilde. Als nu de Jooden alle Gedestruert ende gebood waeren/ zoo dede den Keiser hun Lighaemen in de Besten van die Stad werpen/ ende de muuren van den Stad op hoo/ zoo dat den eene steen op den anderen niet en bleef/ hy deede ook alle de Huzzen afbreken die binnen Jerusale-

lem stonden/ uitgenomen Salomons Tempel/ ende de Tore Zion.

Doz was verbult 't woorz dat onse lieben Heer op den Palm-dag met weenende Ogen spak. En na dat deeze destructie albus gebaen was/ gelyk hy gehoozd hebt/ zoo leyden Jassat/ Joseph/ ende Jacob/ den Keyser Titus met den Baroenen op den Berg daer Jesus gekrupst was/ ende vooz tot alle plaetzen daer hy gepasseerd hadde.

Hoe de Romeynen uit Jerusalem scheyden, ende hoe de Keyser drie werdertig Jooden met Schepen in de Zee deede voeren.

Dat albus gebaen zynde/ wilde de Keyser na Rome reysen/ en Pilatus met de andere Jooden die daer gebleeten waeren wel vast houben/ 30 dede men ze tot Keisers leyden/ en doen 39 tot Keisers waeren/ dede den Keiser drie Schepen gereed maeken/ en in elk Schip dede hy drie werdertig Joden zetten zonder eenige spyle/ ende dede ze met andere Schepen in de Zee leyden/ en daer lieten 39 ze vaeren daer 't God beliefte. Maer onze lieben Heere en liet ze daer niet herdzinken/ want hy wilde dat 39 in de Waerelt bleeben ter Gebachtenisse van syn lyden. Het eene Schip lande in Perbonien/ 't andere te Bozdau/ en het derde in Engeland. Ende na deeze dingen dede de Keiser syn Schepen bereyden/ en voozzen van spye en vrank/ en van al dat hem behoeft/ en daer ping hy te Schepen met synen lieben en zeyden 30 neerstelyk dat 39 te Land ozriberden/ in de Haven te Barletten/ daer de Keyser van syn Lieben zeer eerlyk ontfangen wierden van den Burgerſ/ en van daer reysden 39 na Rome.

Hoe de Paus St. Clement de Keiser Vespasian te Rome eerlyk inhaalde, en dede hem met Titum, Jassat, Joseph

Jacob, en meer andere Ridderſ Dopen, en de Afgoden van Rome afwerpen.

Ende doen de heylige Man St. Clement gehoozd had dat de Keiser Vespasian by de Stad was ging hy hem te gemoete met syn Geestelikhede/ de Keiser ziende hem met de Processien komen/ trad hy van syn Paerde/ omhelsten en kusten zeer vziendelyk/ desgelijc dede ook de jonge Keyser Titum. En binnen Rome wierden groote Feesten gehouden/ om den Keiser en syn Volk die Christus dood gekozen hadden. Daer na ging den Paus tot den Keiser/ en zeide hem albus: Heere/ nadien dat u Christus tegen uwe Vyanden victorie verleent heeft/ 30 bid ik u/ dat gy uwe beloften gupen wilt/ want beloften is schuld. De Keyser vzaegde/ wat heb ik beloofd? Heere zeide Sinte Clement/ dat gy u zoude doen Dopen. Doen zeide de Keiser dat wil ik geerne doen ter eeren Christus als 't u belieft. Met deeze woorzen scheide St. Clement van den Keiser/ dankende onsen lieben Heere/ en bereyde de Donte/ en gebenedyde ze/ en op den berden dag daer na Doopte hy den Keiser zonder synen naam te veranderen. Daer na Doopte hy Titum des Keisers Soone/ Gay de Seneschael/ Joseph van Artmahien/ Jacob en Jassat/ met alle de andere Ridderſ ende de Baroenen. Ende doen 't gemeen Volk zag dat alle de Heeren edellieden hen lieten Dooopen/ riepen 39 tot St. Clement: Heilige Vader doopt ons ook: en leerd ons de Wet der Christenen. En doen St. Clement zag dat alle het Volk gedoopt wilde weezen/ was hy zeer blyde/ en dede de Donte weder vullen/ ende gebenedyde ze/ ende zeide tot hen lieben albus: Gy Heeren gaet alhier in den naeme des Vaders/ des Soons/ en des Heiligen Geests/ en gy zult alle Gedoopt weezen/ dat deden 39 al te maal zeer geerne/ 30 dat binnen

Komen niemant en bleef hy en weder be-
doopc. En den Keiser dede alle de Af-
gaden bzeffen. Daer na gaf hy zyne
Partogen / Graeven / Ridderſch ende het
ander gemeen Volk dat met hem te
Jeruſalem geweeſt hadde oozloſ te huis
te reizen. En doen ze in hun landen kwamen
dede zy al hun Ouderſaten Doopen.

Hoe de Keiser de Senotaris van Rommen
dede vergaderen, om Pilatus ter
dood te verwyſen, ende van de Sen-
tentie die zy over hem gaven.

Sommige daegen daer na gingen de
Keiser en Titum des Paus verma-
ninge hooren / en doen zy de vermaninge
ende de dienst Gods gehoozt hadden /
ginge zy op 't Paleys / en de Keiser ont-
dood de Senatoorz tot hem. Ende doen
zy gekomen waren / gebood hy hen lieben
dat zy Pilatus iusticeeren zouden na zyn
verdienſten. Doen gingen de Senatoorz
hen lieben daer op beraden. Ende als zy
lange wylen sonderlinge raed gehonden
hadden kwamen zy weder tot de Keiser /
ende zeiden albus: Heere wy kinnen dat
Pilatus wel een wreede dood verdient
heeft / maer u Heere Vader Augustus
Cesar iudiceerde / zo wie tegen de Keiser
misdiede / moeste in de Stad van Vienen
geiudiceert worden / ten waere een ingese-
ken Burger van de Stad van Rommen /
en Pilatus is van buiten / daerom moet
hy te Vienen geiusticeert worden / ende
dat in die manieren hier na volgenbe /
te weeten / dat de Iuge van Vienen renen
Pylaer zal doen maeken / die bademen
dooge / ende op dien Pylaer een gſeten
garde / en binden Pilatus al naekt aen
den roede / en keitghen hem met horing
en smout / en dat men hem zyn hoofs
schynbe albus: Dit is Pilatus die Je-
sus ter dood verweert zonder verdien-
ſten / ende die zwoer Gerechten Heer den
Keiser loochende en dat men hem met

den aengeſigte Sonnewaerts ſtelbe / en
als hy daer van Certe tyd tot den beg-
per tyd geit aen heeft / zal men hem 't eene
ooz aſſynden / ende daer na weder in de
gebanken zeyten / ende hem wel te eeten
en te dzinken geeven / op dat hy de vyne
22 daegen verzoegen mag / golph hy /
ende die van Jeruſalem 22 daegen van
huunen ſchat leſden / en dat men 't ooz
aen den Pylaer hange. Des anderſ daegs
zal hy weder op den Pylaer gezet worden
gepilt als te booren / als hy wel gegeten
en gedronken heeft / dan zal men hem 't
andere ooz aſſynden / en hangen ze yn een.
Op den derden dag zal men hem de eene
hand aſſynden. Den vierden daegs zal
men hem de andere hand aſſynden. Op
den vyfden dag zal men hem eenen riem
bleeſch uit zynen Lybe snyden / van den
halse tot den vullen. Den ſesden dag zal
men hem nog eenen riem uitſnyden als
booren. Den ſevenden dag zal men hem
eenen riem uitſnyden rondom zynen
halſ. Den achtien dag zal men hem een-
nen riem uitſnyden achter / en booz om
zyn middel gaende. Den negenden dag
zal men hem den Zool van zyn eenen
voet snyden. Den tienden dag zal men
hem zyn eene ſchouder bzecken. Den elf-
den dag de andere ſchouder. Den twaelf-
den dag zal men hem den anderen Zool
van zynen voet snyden. Den dertienden
dag zal men hem den eenen Arm af-
houwen. Den veertien den dag zal men
hem den vaerd aſtrekken. Den vyftien-
den dag zal men hem den eene voet af-
houwen. Den ſextien den dag zal men hem
het anderen voet aſhouwen. De ſeven-
tiende dag zal men hem 't eene been bze-
ken. Den achtien den dag zal men hem
het ander been bzecken. Den negentien den
dag zal men hem den tonge uittrekken.
Den twintien den dag zal men hem alle
zyn lieben bzecken. Den een-en-twintig-
ſten dag zal men hem onthoofden / ende
vergaderen alle de ſtukken / en leggen ze

op

op den Pylaer. Den twee-en-twintig-
ſten dag zal men de ſtukken verzoanden /
en werpen de aſſche in den Rone.

Hoe den Keiser Pilatus met de Ridders
te Vienen voerden, en die van Vienen
den Pylaer gebood te maaken.

Ende doen de Keiser dit oordeel ober
Pilatus hoorde geben / ſchreef hy
terſond een bzieſ aen de Heeren van Vie-
nen / hoe zy Pilatus iusticeeren zouden /
en gaf den bzieſ de Ridderſch / die Pilatus
ende den bzieſ tot Vienen in de Iusti-
ceeren handen boerden. De Heeren ont-
ſingen de Ridderſch zeer blydelich / ende zy
viſſenteerden den bzieſ die den Keiser ge-
ſonden hadde / ende doe zy des Keiſers
bzieſ gelezen hadden / deden zy Pilatus in
eenen diepen put zetten tot dat de Pylaer
gemaekt was. En de Ridderſch / die
Pilatus daer hzagten / zide dat zy daer
blyven wilde tot dat Pilatus geiusticeert
was / maer af de Heeren en de Burgerſch
van Vienen blyde waeren.

Hoe de Duyvel Pilatus weg voerden
met Ziel en Lijf, met den Toren daar
hij in gevangen lag

Ende doe de Pylaer gemacht was /
deden de Heeren Pilatus uit den put
tekenen / om hem des anderen daags
te iusticeeren. Ende doe zy hem uit den
put getoogen hadden / was hy zeer miſ-
maekt van aengeſigte / dat hy beret een
duyvel ſcheen te wezen van een menſche /
zo bzeſpigh zag hy. Doe dede hem de
Heeren in een Cooren zetten / die op de
bzugge van Vienen ſtond / nebeng den
Rone. Ende deezzen Cooren was die
Solderſch hooge. In den onderſten Solder
wierden mans van wapenen gezet / in den
tweeden Solder wierd Pilatus gezet / en-
de in den derden Solder werden ooz mans
van wapenen gezet die Pilatus bewaer-
den. Ende 's anderen daegs omtrent

Trethje tyd / gingen de Iusticieren Pilatus
haelen om hem op den Pylaer te ſtel-
len / ende getooden de lieben die hem be-
waerden / dat zy hem aſzagten / en doen
hem de waegters meenden van den Toren
te ſteyden / kwamen daer wonderlich veel
Duyvelſ in den Cooren ende rondom
den Cooren gebloogen / en riepen zeer
bzeſpigh: de Man is ons de Man is
ons. Ende den Cooren beide zo zeer /
dat de Heeren en Waegters daer uit
liepen van groote verbeertheid / ende de
Coorn met Pilatus ende met de Duyvelſ
viel terſond in de Rone. De Heeren /
Burgerſch en Ridderſch / die Pilatus gezozt
hadden / zagen zoo veel Duyvelſ in 't wa-
ter / daer den Cooren gevallen was / dat
zy hnn alle betvaerden: ende op eenen tyd
daer na wilden de Heeren weeten / of
de Toren diep in het water geſonken
was / ende zy zeiden tot de Diſſchers: Gy
moet met eenen Scheppe vaeren daer de
Coorn ingeballen is / en meeren met eenen
hoorden of zy zeer diep gezonken is. De
Diſſchers en wilden dat niet doen / op dat
daer het water zeer verbaerlich bzaide /
daer den Coorn in gevallen was.

Maer zy namen vier hondert vade-
men koozde, en bonden 't eene eynde van
den koozde aen het Schepphen / ende aen
de andere eynde een tonne vol blothouſ
ende ſielden het eynde met den tonne in
hun handen / en lieten het Schepphen bzu-
den / regt daer den Coorn ingeballen
was / en het Schepphen viel terſond met
de koozde in 't water / zoo verre als 't loſ
was. Doen wierpen de Diſſchers het
ander eynde met de tonne ook in 't water /
en het zonk al te zamen. Aldus zonk Pi-
latus / en daer na zey men nooit niet van
hem van den Coorn / van den Scheppe
van der koozde / nog ooz van den ton-
ne daer het blothout in was. Ende 't wa-
ter bzaert nog heden daegs daer de Coor-
ren in viel / ende den Pylaer daer Pilatus
oy geiusticeert zonde geweeſt hebben / bleeſ

12

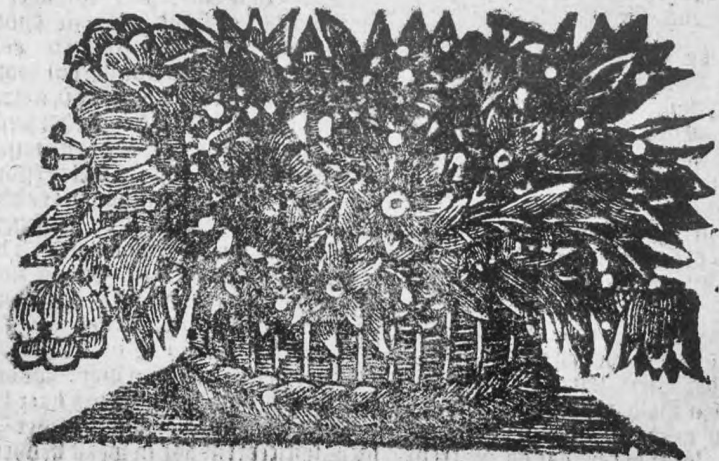
te dienen al gemaakt staande. De Duy-
vel bede dat om dat hy geen berou kregen
en zoude van zyn misdaden / want hadde
hy berou gekreegen / zo hadden zy hem
verlooren. Ende hoe dit albus geschied
was / keerden de Riobers die Platus ge-
hagt hadden na Romen / en vertelden
den Keiser en den Senatoris hoe het
met Platus vergaen was.

Hoe lange Jerusalem gestaan heeft, eer
het van den Keiser Vespasianus aldus
jammerlyk Gedestrueert wierd.

Jerusalem wierd albus gewonnen op den
achtsten dag van Spelmaend / daer nu
onzen Vrouwen dag Martinatij op is /
ende hier onder was Jerusalem nog vier-
merf gewonnen. Want na dat de Jooden
Jerusalem gestigt hadden / van Debuchod-
onosers Destructie / zo won het Nfolus
de Koning van Egypten. Ende daer na
Antiochus Epiphanus. Daer na kwam
Pompejus van Romen / ende won het

ook. Daer na Herodus met het heyt
van Romen. Maer alder eerst zoo won
het Debuchodonoser den Koning van
Babylonien / en verdistruerde / doen 't
gestaan hadde M C C C C. ende 9.
Jaer / acht maanden / ende sef daegen.
Melchizedek die Gods Priester was /
die stichte eerst Jerusalem / maer den
Cananieten ozeben hem daer uit. Hier
na kwam een Koning die Teobius heete /
ende vermaekte dit Jerusalem dat den
Jooden principaelste Stad was / ende
nadien dat zy Teobius stichte over 490
Jaeren / zoo destrueerde ze Debuchodo-
noser. Ende van Teobius tyden / toc
dat ze Vespasian ende Titum met den
Romeynen altemael hadden destrue-
ert / waeren geleeden duysend en twee-
en-sebentig Jaeren. Ende Jerusalem
hadde doen gestaan 2072 Jaeren. Dus
wierd Jerusalem gebestruerd om 't groot
Bloed dat daer uit gestort was van den
Heiligen Propheeten / want daer mede
hadden zy het wel verdient.

Hier eyndigt de Historie van de deerlijke Destructie ende
Ondergang der Stad Jerusalem.

of

